

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **EOS KSI Slovensko, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, proti žalovanému **J. N.**, bývajúcemu v U., za účasti vedľajšieho účastníka **Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS**, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5, zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom v Lučenci, J. Kráľa č. 5/A, o **zaplatenie 907,74 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 13 C 113/2012, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. apríla 2014, sp. zn. 15 Co 169/2013, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. apríla 2014, sp. zn. 15 Co 169/2013 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom z 5. marca 2013 č. k. 13 C 113/2012-66 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu vo výške 487,91 €, spolu 9 % ročným úrokom z omeškania od 15.2.2011 do zaplatenia do troch od právoplatnosti tohto rozsudku. Ďalej návrh v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 419,83 € s 9 % ročným úrokom z omeškania od 15.2.2011 do zaplatenia zamietol. Návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa domáhala proti žalovanému zaplatenie sumy 907,74 € s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 487,91 € od 15.2.2011 do zaplatenia z titulu neuhradených dlžných splátok na základe zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru zo dňa 14.9.2007. V danom prípade ide o štandardnú spotrebiteľskú zmluvu, ktorej základnou črtou je, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy pred jej uzatvorením. K vznesenej námietke vedľajšieho účastníka k predĺženiu premlčacej

doby formou uznania dlhu uviedlo, že vedľajší účastník na strane žalovaného má právo vzniesť námietku premlčania, ak tak robí v rámci procesného úkonu, ktorý mu prináleží z titulu jeho procesného postavenia v konaní. Ak by sa vedľajší účastník na strane žalovaného nemohol pri realizácii svojich procesných práv vyjadrovať aj k hmotnoprávnym inštitútom (premlčaniu), bol by jeho účel vstupu do konania zmarený. Z uvedeného dôvodu námietku premlčania v časti uznal. Pokiaľ ide o úroky z omeškania uplatnené žalobkyňou zo sumy 487,91 € súd návrh v tejto časti uznal z dôvodu, že žalobkyňa preukázala súdu, že oznámila žalovanému predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom, a to listom zo dňa 21.5.2008. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 9. apríla 2014 sp. zn. 15 Co 169/2013 odvolanie vedľajšieho účastníka (Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktoré vstúpilo do konania a podalo proti rozhodnutiu prvého stupňa odvolanie) odmietol. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že pokiaľ hlavný účastník nevyjadrí súhlas s úkonom vedľajšieho účastníka, teda aj so vznesením námietky premlčania a podaním odvolania, je potrebné ich odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou. Uviedol, že nevyslovenie súhlasu sa rovná neudeleniu súhlasu. O náhrade trov konania nerozhodol s poukazom na § 142 O.s.p. a nasledujúce, keď uviedol, že tieto nepredpokladajú rozhodovanie o trovách konania v prípade odmietnutia odvolania.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie vedľajší účastník. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že mu odvolací súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že nesprávne odmietol jeho odvolanie a nepredložil otázku Súdnemu dvoru EÚ za účelom výkladu práva Európskej únie. Namietal nesprávne právne posúdenie ustanovení § 93 ods. 4 O.s.p., ktoré (sám) v dovolaní podrobne vyložil.

Žalobkyňa navrhla dovolanie vedľajšieho účastníka zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon, skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že (dovolaním) napadnuté uznesenie odvolacieho súdu treba zrušiť.

Keďže predmetom dovolacieho konania je rozhodnutie, ktoré bolo vydané formou uznesenia, prípustnosť dovolania proti nemu je upravená v ustanoveniach § 239 O.s.p. So zreteľom na skutočnosť, že dovolaním bolo napadnuté uznesenie, ktorým bolo odmietnuté odvolanie vedľajšieho účastníka možno konštatovať, že takéto uznesenie nemožno podriaďiť pod žiaden z dôvodov prípustnosti dovolania vyplývajúci z ustanovenia § 239 ods. 1, ods. 2 O.s.p. a preto dovolanie podľa tohto zákonného ustanovenia nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania v preskúmvanej veci teda prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. (t. j. ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (vid' napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkom konania znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Medzi takéto práva, patrí nepochybne aj právo na preskúmanie vecnej správnosti prvostupňového rozhodnutia v inštančnom konaní odvolacím súdom na základe včas podaného riadneho opravného prostriedku za predpokladu, že jeho podanie zákon nevyklučuje. Podľa ustálenej súdnej praxe sa za odňatie možnosti konať pred súdom považuje aj taký postup, keď odvolací súd odmietne odvolanie ako podané neoprávnenou osobou podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p., hoci pre také rozhodnutie neboli splnené zákonné podmienky.

Keďže dovolateľ v predmetnej veci uviedol, že súd mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, dovolací súd sa osobitne zameril na zistenie, či v konaní došlo

k vade vyplývajúcej z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. a dospel k záveru, že k takejto vade v predmetnom konaní došlo.

Účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník (§ 201 O.s.p.).

V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.).

Citované zákonné ustanovenia treba vykladať vo vzájomnej súvislosti s ďalšími ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a so zreteľom na konkrétnu prejednávajúcu vec. V danom prípade bolo treba zohľadniť aj znenie ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Citovaným zákonným ustanovením bola do právnej úpravy zavedená druhá skupina, resp. typ vedľajšieho účastníka s účinnosťou od 15. októbra 2008 (zákonom č. 384/2008 Z.z.). Cieľom nového znenia ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. je bezpochyby rozšírenie ochrany práv v prípadoch, v ktorých existuje dôležitý verejný záujem, avšak v ktorých by bolo veľmi problematické zo strany subjektov, ktoré majú (vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti) záujem vstupovať do konaní ako vedľajší účastníci. V praxi ide hlavne o právnické osoby zamerané na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a podobne. V rámci tohto druhého typu vedľajšieho účastníctva, (na rozdiel od prvej skupiny vedľajšieho účastníctva, v ktorej musí ísť o hmotnoprávny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania) sa hmotnoprávny záujem na výsledku konania neskúma. Legitimáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania dáva samotný (príslušný) zákon. Sú to aj prípady sporov o ochrane spotrebiteľa, keď na strane spotrebiteľa môže vystupovať právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľských práv podľa zákona č. 205/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že aj ustanovenie § 201 O.s.p. v podstate rozlišuje dva typy vedľajších účastníkov. Prvým je vedľajší účastník, ktorý v konaní vystupuje popri navrhovateľovi alebo odporcovi v zmysle ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. s rovnakými právami a povinnosťami ako účastník konania (§ 93 ods. 4 O.s.p.) a druhým (v zmysle nového znenia

ustanovenia citovaného zákonného ustanovenia) je vedľajší účastník, ktorému z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi ním a účastníkom konania (napríklad v prípadoch poistenia). V druhom z uvedeným typov (t. j. ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom konania a vedľajším účastníkom) je vedľajší účastník oprávnený podať odvolanie bez zreteľa na stanovisko účastníka konania, popri ktorom v spore vystupuje, ba aj proti jeho vôli, samozrejme za predpokladu, že preukáže, že z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi ním a účastníkom konania.

V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. (účinného v čase rozhodovania krajského súdu) do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov, urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

V predmetnej veci vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu, a to písomným oznámením o vstupe vedľajšieho účastníka, do konania zo dňa 14. septembra 2012.

Pokiaľ odvolací súd odvolanie vedľajšieho účastníka vyhodnotil ako podané neoprávnenou osobou, keď pri svojom rozhodnutí uviedol, že nevyslovenie súhlasu hlavného účastníka s úkonom vedľajšieho účastníka sa rovná neudeleniu súhlasu a vyvodil, že nie je dané jeho oprávnenie na podanie odvolania, jeho rozhodnutie nie je správne. Odvolací súd mal správne vyložiť celé ustanovenia § 93 ods. 2, ods. 4 O.s.p. Odvolací súd v predmetnej veci teda nesprávne aplikoval ustanovenia § 93 ods. 2, ods. 4 O.s.p., keď nezohľadnil, kedy sa konania môže zúčastniť popri navrhovateľovi alebo odporcovi ako vedľajší účastník aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv v danej veci podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

Vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, teda má v zásade právo podať odvolanie. Táto procesná legitímácia na podanie odvolania a dovolania je však obmedzená účastníkom, na strane ktorého vystupuje. Oprávnenie podať odvolanie prináleží vedľajšiemu účastníkovi iba vtedy, ak toto oprávnenie má aj účastník, na stranu ktorého sa pripojil. V prípade, že tento účastník nemá procesnú legitímáciu na podanie

odvolania, nemôže ju mať ani vedľajší účastník. V opačnom prípade by sa aj vedľajšiemu účastníkovi priznalo viac procesných práv, než má účastník, na ktorého strane vystupuje. Vedľajší účastník môže podať odvolanie aj vtedy, ak odvolanie podal účastník.

Rozhodovacia prax súdov zastáva názor, že legitimácia vedľajšieho účastníka na odvolanie je vo všeobecnosti daná, ak sa ním podporovaný účastník nevzdal práva podať tento opravný prostriedok alebo ak s odvolaním vedľajšieho účastníka nevyjadril nesúhlas (napr. 4 Cdo 304/2013). Ak podá odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa len vedľajší účastník, musí sa súd vždy zaoberať tým, či a aké stanovisko zaujal k tomuto odvolaniu účastník podporovaný vedľajším účastníkom. Pokiaľ tento účastník vyjadril v konaní svoju vôľu tým, že sa vzdal odvolania, nemôže ho podať ani vedľajší účastník. Ak sa účastník odvolania nevzdal, je súd v prípade, že odvolanie podal len vedľajší účastník, povinný vyzvať ním podporovaného účastníka na vyjadrenie, či dáva k tomuto odvolaniu súhlas. Nesprávny bol záver krajského súdu o neudelení súhlasu žalovaného s odvolaním vedľajšieho účastníka. Tento záver vyvodil zo skutočnosti, že žalovaný na výzvu, aby v lehote 8 dní odvolaciemu súdu oznámil, či súhlasí s úkonom vedľajšieho účastníka – námietkou premlčania a odvolaním (č. l. 105), nereagoval. Z toho, že žalovaný na výzvu súdu nereagoval, nebolo však možné vyvodit' nesúhlas žalovaného s odvolaním vedľajšieho účastníka.

Nesprávnym rozhodnutím o odmietnutí odvolania odvolací súd odňal vedľajšiemu účastníkovi možnosť konať pred súdom. Konanie pred odvolacím súdom tak bolo postihnuté vadou vyplývajúcou z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dovoľaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na existenciu uvedenej vady konania sa nezaoberal ďalšími námietkami dovolateľa uvedenými v jeho dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2015

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová